

رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی: نقش تعدیلگر الگوهای ارتباطی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۹/۱ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

پریچهر یاوری زاده^۱، رویا رسولی^{۲*}، عباس عبدالهی^۳

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: بی‌ثباتی زناشویی یکی از عوامل از بین رفتن بنیان خانواده‌ها در سه دهه اخیر بوده است و می‌تواند، زمینه‌ساز طلاق زوجین شود؛ از این رو بررسی عوامل مرتبط با این متغیر اهمیت بسزایی دارد. هدف پژوهش حاضر بررسی نقش تعدیلگر الگوهای ارتباطی در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی بود.

روش: پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های همبستگی و به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری پژوهش تمامی زنان و مردان متأهل شهرستان گتوند استان خوزستان در سال ۱۴۰۱ بود که به روش نمونه‌گیری دردسترس ۲۰۳ نفر از این جامعه (۱۲۹ نفر زن و ۷۴ نفر مرد) به‌عنوان نمونه انتخاب شد. ابزار پژوهش پرسش‌نامه الگوی ارتباطی کریستنسن و سولاوای (۱۹۹۱)، پرسش‌نامه بی‌ثباتی زناشویی ادواردز (۱۹۸۷) و پرسش‌نامه کمال‌گرایی عاشقانه مت و لافونتین (۲۰۱۲) بود. تجزیه و تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی و از طریق مدل‌یابی معادلات ساختاری، تحلیل مسیر و تحلیل چند گروهی با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-26 و SMART PLS انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد که الگوی ارتباطی اجتناب متقابل ($\beta = 0.145, p < 0.001$)، توقع/کناره‌گیری (0.658)، $\beta = 0.345, p < 0.001$ و کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور رابطه مثبت معناداری دارند و رابطه منفی معناداری بین الگوی ارتباطی سازنده متقابل ($\beta = -0.345, p < 0.001$) و کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور با بی‌ثباتی زناشویی وجود دارد. همچنین الگوهای ارتباطی نقش تعدیلگری را در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی ایفا کردند.

نتیجه‌گیری: در مجموع باتوجه‌به نتایج پژوهش حاضر به نظر می‌رسد، الگوهای ارتباطی و کمال‌گرایی عاشقانه دو عامل تأثیرگذار در بی‌ثباتی زناشویی هستند؛ بنابراین به مشاوران و روان‌شناسان خانواده پیشنهاد می‌شود، آموزش‌های لازم در این زمینه را به زوجین ارائه دهند.

کلمات کلیدی: الگوی ارتباطی، بی‌ثباتی زناشویی، کمال‌گرایی عاشقانه.

۱. کارشناسی‌ارشد مشاوره خانواده، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

۲. گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

*نویسنده مسئول: r.rasouli@alzahra.ac.ir

۳. گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

The Relationship Between Romantic Perfectionism and Marital Instability: The Moderating Role of Communication Patterns

Received: 2024/11/21

Accepted: 2025/03/03

Parichehr Yavarizadeh¹, Roya Rasouli^{2*}, Abbas Abdolahi³

Original Article

Abstract

Introduction: Marital instability has emerged as a significant contributor to the erosion of family foundations over the past three decades, often culminating in divorce. Understanding the factors associated with this issue is therefore critical. This study aimed to explore the moderating role of communication patterns in the relationship between romantic perfectionism and marital instability.

Method: This correlational study employed structural equation modeling. The research population consisted of all married men and women in Gotvand County, Khuzestan Province, in 1401 (Iranian calendar year). A sample of 203 participants (129 women and 74 men) was selected using convenience sampling. Data were collected using the Christensen and Sullaway Communication Pattern Questionnaire (1991), the Edwards Marital Instability Questionnaire (1987), and the Matte and LaFontaine Romantic Perfectionism Questionnaire (2012). The data were analyzed at descriptive and inferential levels through structural equation modeling, path analysis, and multigroup analysis, utilizing SPSS-26 and SMART PLS software.

Results: The results revealed that the communication patterns of mutual avoidance ($\beta=0.145$, $p<0.001$) and expectation/withdrawal ($\beta=0.658$, $p<0.001$), along with other-oriented romantic perfectionism, exhibited a significant positive relationship with marital instability. Conversely, the mutual constructive communication pattern ($\beta=-0.345$, $p<0.001$) and self-oriented romantic perfectionism showed a significant negative relationship with marital instability. Additionally, communication patterns were found to moderate the relationship between romantic perfectionism and marital instability.

Conclusion: Overall, the findings suggest that communication patterns and romantic perfectionism are key factors influencing marital instability. Consequently, it is recommended that counselors and family psychologists offer targeted training to couples to address these dynamics effectively.

Keywords: Communication Patterns, Marital Instability, Romantic Perfectionism.

1. Master degree in Family Counseling Faculty of Psychology and Educational Sciences, Al_Zahra University. Tehran, Iran

2. Department of Counseling, faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

* Corresponding Author: r.rasouli@alzahra.ac.ir

3. Department of Counseling, faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

مقدمه

در قرن حاضر ثبات و آرامش خانواده‌ها با مشکلات زیادی روبرو بوده و بی‌ثباتی زناشویی و در پی آن طلاق گریبان‌گیر خانواده‌های زیادی شده است (شمسی، همتی و عنایت، ۲۰۲۲). یکی از چالش‌های روابط زناشویی بی‌ثباتی زناشویی می‌باشد که آمار رو به افزایش دارد و در پی بروز آن زوجین درگیر با ناراحتی‌های جسمی و روانی متعددی روبرو می‌شوند (اگانریند، ۲۰۲۰). بی‌ثباتی زناشویی به تمایل یکی از زوجین و یا هر دوی آن‌ها برای به پایان رساندن زندگی مشترک و انجام اعمالی در این راستا اشاره می‌کند (باتول، باجوا، فاروق و ایوب، ۲۰۲۳) و می‌تواند منجر به رفتارهای ناپه‌نجان اعضای خانواده، اختلافات خانوادگی و مشکلاتی برای جامعه شود (بارلدريج، ۲۰۱۱). پژوهش انجام شده توسط آزاد آرامکی (۲۰۱۷) نشان داد که ایران جزو کشورهایی با آمار طلاق بالا است؛ بنابراین باتوجه‌به بالا رفتن میزان بی‌ثباتی زناشویی در دو دهه گذشته و پیامدهای منفی که می‌تواند برای خانواده‌ها داشته باشد شناسایی عوامل مرتبط با آن اهمیت ویژه‌ای دارد.

عوامل بسیاری می‌توانند در بی‌ثباتی زندگی زناشویی دخیل باشند (تساهو و گاتهنون، ۲۰۲۱) یکی از این عوامل ویژگی‌های شخصیتی افراد است (اسدزاده، حبیبی، بهرام‌آبادی و فرهنگی، ۲۰۲۲). به نظر می‌رسد یکی از این ویژگی‌های شخصیتی، کمال‌گرایی و به طور خاص کمال‌گرایی عاشقانه است. کمال‌گرایی در روابط زوجی به معنای داشتن انتظارات سطح بالا از خود و شریک زندگی در رابطه زناشویی می‌باشد (لین و موینکز، ۲۰۲۲) و شامل دو بعد است؛ کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور که به معنای داشتن انتظارات سطح بالا و غیرواقعی از خود در رابطه زناشویی است و کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور که به معنای داشتن انتظارات غیرواقعی و سطح بالا از شریک زندگی است (مت و لافونتین، ۲۰۱۲) از ویژگی‌های بارز افراد کمالگرا می‌توان به داشتن اهداف غیرقابل دسترس و تلاش افراطی برای رسیدن به این اهداف اشاره کرد (وانگ، چن، ژانگ، لین، سون، وان و لو، ۲۰۲۲) که در زندگی زناشویی می‌تواند به صورت تلاش برای داشتن رابطه‌ای بی‌نقص و کامل و انتظارات غیرمنطقی از شریک زندگی بروز یابد. کمال‌گرایی زوجین در صورتی که به‌نحیج باشد می‌تواند به رشد فرد کمک کند (قطب و خالقی پور، ۲۰۲۰) ولی در صورتی که از حد به‌نحیج بالاتر باشد می‌تواند زمینه‌ساز مشکلات زیادی برای فرد باشد؛ به این دلیل که افراد کمال‌گرا در برابر انتقاد طرف مقابل واکنش تدافعی دارند و از بحث و گفت‌وگو پرهیز می‌کنند تا نقایص خود را پنهان کنند و این عدم گفت‌وگو در رابطه باعث می‌شود زوجین بیشتر نسبت به یکدیگر احساس ناامیدی کنند (دانکلی و همکاران، ۲۰۱۲). پژوهش لافونتین و همکاران^۹ (۲۰۲۱) به این نتیجه رسید که کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور می‌تواند منجر به خشونت جسمی از طرف شریک عاطفی شود که این عامل یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های بی‌ثباتی زناشویی است. نتایج پژوهش تسون و یازیکی^{۱۰} (۲۰۲۱)، نظری و محمد میگونی (۲۰۱۷) و پولادی ریشهری و خبازثابت (۲۰۱۶) نشان دادند که کمال‌گرایی می‌تواند بر کیفیت رابطه زناشویی تأثیر منفی بگذارد. پژوهش زرگر و همکاران (۲۰۱۲) به این نتیجه رسید که کمال‌گرایی با نشانه‌های افسردگی، نارضایتی از زندگی، تجربه کمتر احساسات مثبت و بهزیستی روان‌شناختی پایین ارتباط دارد که این موارد نیز می‌توانند اثر منفی روی رابطه زوجین بگذارند.

1. Ogunrinde
2. Batool, Bajwa, Farooq, Ayub
3. Barldrige
4. Tesaw, Gathu
5. Lin, Muenks
6. Matte, Lafontaine
7. Wang
8. Dunkley, Berg, Zuroff
9. Lafontaine, Azzi, Bell_Lee, Dixon_luinenberg, Guerin_Marion, Bureau
10. Tosun, Yazici

پژوهش رایس و همکاران^۱ (۲۰۰۶) نیز نشان داد که افراد کمال‌گرا سازگاری کمتری در روابط بین‌فردی از جمله رابطه زوجی دارند و ناسازگاری در این افراد بیشتر دیده می‌شود.

یکی از راه‌های توجه به ساختار خانواده پرداختن به روش‌های برقراری ارتباط اعضای خانواده با یکدیگر است. به روش‌های غالب زوجین برای برقراری ارتباط با یکدیگر الگوهای ارتباطی گفته می‌شود (سیدی و شاه نظری، ۲۰۱۹). الگوهای ارتباطی یکی از ابعاد مهم زندگی زناشویی زوجین است (جلالی و همکاران، ۲۰۲۰). که در صورتی که مخرب باشند باعث می‌شوند نیازهای زوجین برطرف نشود و مشکلات نیز حل نشده باقی بمانند که این عوامل می‌تواند زندگی زناشویی را دچار بی‌ثباتی کنند (تریوه و همکاران، ۲۰۲۰؛ لی و جانسون^۲، ۲۰۱۸) در عین حال اگر الگوی ارتباطی کارآمد باشد می‌تواند به حل مشکلات زوجین کمک کند و موجب برطرف شدن نیازهای آن‌ها در بستر زندگی زناشویی شود. بر همین مبنا کریستنس و سولاوای (۱۹۸۴) سه الگوی ارتباطی را معرفی کردند که عبارت‌اند از: الگوی ارتباطی سازنده متقابل که گفتگوی متقابل حول مسائل و پیدا کردن راه‌حل برای مسائل و مشکلات و کوشش برای درک یکدیگر را در بر می‌گیرد؛ الگوی اجتناب متقابل که شامل رفتارهای دوری جویانه در زمان بروز مشکل و دوری از بحث و گفتگو بعد از بروز مشکل می‌شود. الگوی تقاضا/کناره‌گیری که در آن یکی از زوجین به دنبال حل مسائل و مشکلات، گفتگو و تغییر است و دیگری از بحث و گفتگو دوری می‌کند (چی و همکاران^۳، ۲۰۱۳). پژوهش‌های قاسمی شیخ طبقی و زاده محمدی (۲۰۲۴)، آتش پنجه و همکاران (۲۰۲۲) و بنکدار مازندرانی و باقری (۲۰۲۱) نشان دادند که الگوی ارتباطی سازنده متقابل رابطه مثبت معناداری با بی‌ثباتی زناشویی دارد و الگوهای ارتباطی اجتناب متقابل و اجتناب/کناره‌گیری رابطه مثبت معناداری با بی‌ثباتی زناشویی دارند. نتایج پژوهش (پاپ و همکاران^۴، ۲۰۰۹) نشان داد اگر زوجین در زمان بروز مشکل از الگوی ارتباطی تقاضا/کناره‌گیری استفاده کنند به احتمال زیاد هیجانات و رفتارهای مثبت کمتر و هیجانات و رفتارهای منفی بیشتری تجربه می‌کنند. همچنین پژوهش (دوناتو و همکاران^۵، ۲۰۱۴) به این نتیجه رسید که الگوی ارتباطی تقاضا/کناره‌گیری پیش‌بینی‌کننده نارضایتی زوجین از رابطه است و بی‌ثباتی زناشویی نقش میانجی را در رابطه بین الگوی ارتباطی تقاضا/کناره‌گیری و نارضایتی زناشویی زنان ایفا می‌کند.

با توجه به اینکه پژوهش‌های زیادی با هدف شناسایی عوامل پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی زناشویی صورت گرفته همچنان شاهد آمار رو به افزایش طلاق کامل و طلاق عاطفی زوجین هستیم (واگنر^۶، ۲۰۲۰). طبق آمار سازمان ثبت‌احوال کشور در سال ۲۰۲۳ به‌ازای ۸۰ هزار ازدواج ثبت شده ۳۸ هزار طلاق ثبت شده است (وبگاه ثبت‌احوال کشور). در جهان نیز در کشورهای اروپایی و ایالات متحده آمریکا در پنجاه سال اخیر آمار طلاق به میزان قابل توجهی رو به افزایش بوده و تغییر کاهشی نداشته است (هوگندورن، لوپورد و بول^۷، ۲۰۲۰). در صورت ادامه یافتن این روند و افزایش بی‌رویه نرخ بی‌ثباتی زناشویی بنیان خانواده که یکی از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود از بین خواهد رفت. از این رو با توجه به اهمیت نظام خانواده و ضرورت شناسایی عوامل مرتبط با بی‌ثباتی زناشویی مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی با نقش تعدیلگر الگوهای ارتباطی انجام شد.

1. Rice, Vergara, Aldea
2. Lee, Johnson
3. Chi, Epstein, Fang, Lam, Li
4. Papp, Kouros, Cummings
5. Donato, Parise, Pegani, Bertoni, Iafraite
6. Wagner
7. Hogendoorn, Leopard, Bol

روش

پژوهش حاضر از نوع همبستگی و به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه زنان و مردان متأهل شهرستان گتوند استان خوزستان در سال ۱۴۰۱ بود که حداقل یک سال از زندگی مشترک آن‌ها گذشته بود. حجم نمونه ۲۰۳ نفر (۱۲۹ زن و ۷۴ مرد) از زنان و مردان متأهل شهرستان گتوند در سال ۱۴۰۱ بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. لازم به ذکر است که در مطالعات همبستگی حجم نمونه مورد نیاز $50+k8$ در نظر گرفته می‌شود که k تعداد متغیرهای پیش‌بین می‌باشد (هویت و کرامر؛ ترجمه شریفی و همکاران، ۲۰۱۸). در این پژوهش به منظور افزایش تعمیم‌دهی ۲۰۳ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بودند از: ۱) حداقل ۱ سال از زندگی مشترک زوجین گذشته باشد، ۲) شرکت‌کننده‌ها با همسر خود در یک مکان زندگی کنند و ۳) به شرکت در پژوهش علاقه مند باشند. معیارهای خروج نیز شامل داشتن سابقه طلاق و نیز نداشتن هر یک از معیارهای ورود به پژوهش بود. به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی نیز شرکت‌کنندگان از هدف پژوهش مطلع شدند و به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها به صورت محرمانه و صرفاً در قالب اعداد و ارقام مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ابزارهای پژوهش

الف) پرسش‌نامه بی‌ثباتی زناشویی^۱: پرسش‌نامه بی‌ثباتی ازدواج یک پرسش‌نامه ۱۴ سؤالی است که در سال ۱۹۸۷ توسط ادواردز، جانسون و بوث طراحی شد. این پرسش‌نامه برای اولین بار در سال ۱۹۸۷ روی ۲۰۳۴ زوج اجرا شد. پاسخگویی به سؤالات به‌صورت طیف لیکرت چهار درجه‌ای است (۱ هرگز تا ۴ همیشه) دامنه نمرات این پرسش‌نامه در محدوده ۱۴_۵۶ است و تفسیر پرسش‌نامه نیز به این صورت است که نمره بین ۱۴ تا ۲۸ نشانگر عدم بی‌ثباتی ازدواج، ۲۸ تا ۴۲ بی‌ثباتی ازدواج متوسط و ۴۲ تا ۵۶ میزان بی‌ثباتی ازدواج بالا می‌باشد. در ایران یاری پور (۱۳۷۹) ضریب اعتبار آن را ۰.۷۰ گزارش کرد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰.۷۳ بود.

ب) پرسش‌نامه کمال‌گرایی عاشقانه^۲: پرسش‌نامه کمال‌گرایی عاشقانه یک پرسش‌نامه ۱۴ گویه‌ای است که در سال ۲۰۱۲ توسط مت و لافونتین طراحی شده است. پاسخگویی به سؤالات به‌صورت طیف لیکرت ۷ درجه‌ای (۱ به‌شدت مخالفم تا ۷ به‌شدت موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. (گویه‌های ۵، ۸، ۱۱ و ۱۳ نمره‌گذاری معکوس دارند). این پرسش‌نامه دو خرده‌مقیاس کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور و کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور را شامل می‌شود که نمرات مربوط به هر خرده‌مقیاس با یکدیگر جمع می‌شوند و نمرات بالای ۲۵ به معنای کمال‌گرایی بیشتر و نمره کمتر از ۲۵ بیانگر داشتن انتظارات واقع‌بینانه و منطقی از شریک عاطفی می‌باشد. مدودو، پراتچر و بتنکورت^۳ (۲۰۲۰) روایی درونی این پرسش‌نامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰.۷۶ گزارش کردند. این پرسش‌نامه در ایران توسط عبدالهی و الن^۴ (۲۰۲۲) اعتباریابی شده است و روایی آن با استفاده از ضریب همبستگی برای خرده‌مقیاس خودمحور ۰.۷۸ و برای خرده‌مقیاس دگرمحور ۰.۶۶ گزارش شده است. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰.۷۱ بود.

ج) پرسش‌نامه الگوهای ارتباطی زوجین^۵: یک مقیاس ۳۵ گویه‌ای است که در سال ۱۹۸۴ توسط کریستنس و سولاوای طراحی شده است. این پرسش‌نامه الگوی ارتباطی زوجین را در سه مرحله می‌سنجد. سه مرحله عبارت‌اند از: الف) زمانی که مسئله

1. Marital Instability Index

2. Romantic Perfectionism

3. Medvedev, Pratscher & Bettencourt

4. Abdollahi AND Allen

5. Communication Patterns Questionnaire

یا مشکلی رخ می‌دهد، ب) هنگام بحث در مورد مشکل و ج) پس از بحث در مورد مشکل. پاسخگویی به سؤالات به صورت طیف لیکرت ۱۱ درجه‌ای (۱ اصلاً امکان ندارد تا ۹ خیلی امکان دارد) نمره‌گذاری می‌شود. این پرسش‌نامه سه خرده مقیاس الگوی ارتباطی سازنده متقابل، اجتناب متقابل و متوقع/کناره‌گیر را می‌سنجد که نمره‌گذاری برای هر خرده مقیاس به این صورت است که نمرات مربوط به هر خرده مقیاس را با هم جمع می‌کنیم و نمره هر خرده مقیاس که بالاتر بود بیانگر این است که آن الگوی ارتباطی غالب در فرد است. هیوی، لاین و کریستنسن (۱۹۹۳) پایایی این پرسش‌نامه را از طریق آلفای کرونباخ برای سه خرده مقیاس این پرسش‌نامه از ۰.۵ تا ۰.۷۸ گزارش داده‌اند. در ایران عبادت پور این پرسش‌نامه را ترجمه و اعتباریابی کرده است و به منظور برآورد روایی آن همبستگی بین خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه و پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ را محاسبه کرد. ضرایب همبستگی به دست آمده برای خرده مقیاس‌های ارتباط سازنده متقابل، اجتناب متقابل و اجتناب/کناره‌گیری به ترتیب ۰.۵۸، ۰.۵۸- و ۰.۳۵- بود. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰.۸۳ به دست آمد که بیانگر همسانی درونی خوبی می‌باشد.

یافته‌ها

افراد شرکت‌کننده در پژوهش ۲۰۳ نفر بودند که از این تعداد ۱۲۹ نفر زن و ۷۴ نفر زن مرد بودند. این شرکت‌کنندگان در دامنه سنی ۲۱-۶۰ قرار داشتند. ۱۰۹ نفر از شرکت‌کنندگان شغل رسمی، ۴۶ نفر شغل آزاد و ۴۸ نفر بیکار بودند. ۲۰ نفر از شرکت‌کنندگان در این پژوهش تحصیلات دیپلم، ۱۰۷ نفر کارشناسی، ۷۴ نفر کارشناسی ارشد و ۲ نفر دکتری بودند. تعداد فرزندان افراد شرکت‌کننده در این پژوهش به این صورت بود که ۳۳ نفر بدون فرزند، ۷۵ نفر دارای یک فرزند، ۶۳ نفر دارای ۲ فرزند، ۲۵ نفر صاحب ۳ فرزند، ۴ نفر دارای ۴ فرزند، ۱ نفر ۵ فرزند و ۲ نفر ۶ فرزند داشتند.

در مرحله مدل اندازه‌گیری، روایی واگرا، روایی همگرا و پایایی مدلی باید اندازه‌گیری شود (هیر و همکاران، ۲۰۱۷). روایی واگرا، روایی همگرا و پایایی توسط مقدار بارعاملی، میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، پایایی مرکب (CR) و آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد که مقادیر بارهای عاملی بالای ۰.۵۰ بودند و هیچ موردی حذف نشد. نتایج نشان داد روایی واگرا و روایی همگرا قابل‌قبولی در متغیرهای پژوهش وجود داشت. همچنین نتایج نشان داد که مقادیر CR، AVE و آلفای کرونباخ به ترتیب بزرگ‌تر از ۰.۵۰، ۰.۷۰ و ۰.۷۰ بودند (هیر و همکاران، ۲۰۱۷) که نشانگر روایی واگرا و روایی همگرا قابل‌قبول برای متغیرهای پژوهش بودند. برای روایی واگرا از HTMT استفاده شد و دامنه عددی بین صفر و یک می‌باشد و البته خط برش قابل‌قبول برای این شاخص ۰.۸۵ است و کمتر بودن ارزش عددی از مقدار ذکر شده نشانه روایی واگرا است (جدول ۱ را ببینید).

جدول ۱. پایایی سازه، روایی همگرا و ضریب همسانی درونی و روایی واگرا متغیرهای پژوهش

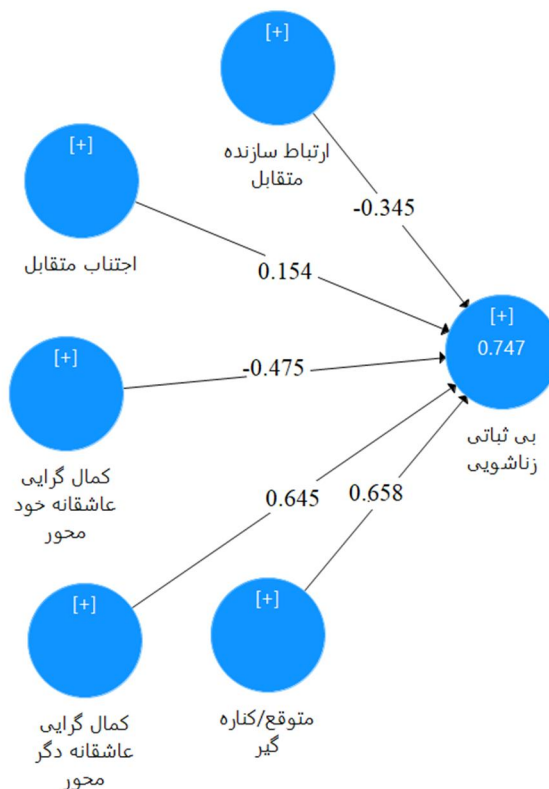
متغیر	روایی همگرا	پایایی سازه	آلفای کرونباخ	روایی واگرا
ارتباط سازنده متقابل	۰.۶۷	۰.۸۷	۰.۸۸	۰.۳۴
ارتباط اجتناب متقابل	۰.۷۱	۰.۸۸	۰.۸۵	۰.۳۹
متوقع/کناره‌گیر	۰.۷۵	۰.۷۹	۰.۷۵	۰.۴۱
بی‌ثباتی زناشویی	۰.۵۹	۰.۷۴	۰.۷۳	۰.۳۷
کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	۰.۷۸	۰.۷۲	۰.۷۱	۰.۲۹
کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور	۰.۸۸	۰.۷۷	۰.۷۲	۰.۳۱

در جدول ۲ بارهای عاملی گوئی‌های هر یک از متغیرهای پژوهش قابل رویت است.

جدول ۲. بارهای عاملی گویه‌های هر یک از متغیرهای پژوهش

متغیر	گویه	بار عاملی	متغیر	گویه	بار عاملی
ارتباط سازنده متقابل	CP12	۰.۶۶	بی‌ثباتی زناشویی	MI1	۰.۷۶
	CP13	۰.۷۱		MI10	۰.۶۱
	CP14	۰.۷۶		MI11	۰.۴۸
	CP15	۰.۶۷		MI12	۰.۸۴
	CP16	۰.۶۶		MI13	۰.۷۵
	CP17	۰.۵۶		MI14	۰.۳۵
	CP18	۰.۵۴		MI15	۰.۶۹
	CP19	۰.۸۲		MI16	۰.۶۷
	CP20	۰.۸۵		MI17	۰.۷۵
	CP21	۰.۵۷		MI2	۰.۷۳
	CP22	۰.۷۵		MI3	۰.۸۱
	CP23	۰.۸۴		MI4	۰.۷۴
	اجتناب متقابل	CP1		۰.۸۲	MI5
CP2		۰.۸۸	MI6	۰.۹۳	
CP24		۰.۸۶	MI7	۰.۸۴	
CP25		۰.۷۸	MI8	۰.۹۰	
CP26		۰.۸۸	MI9	۰.۵۵	
CP27		۰.۸۳	RP1	۰.۵۰	
CP28		۰.۵۴	RP11	۰.۸۵	
CP29		۰.۶۸	RP12	۰.۹۰	
CP3		۰.۸۱	کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	RP4	۰.۶۰
CP30		۰.۵۸	RP6	۰.۹۱	
CP4		۰.۷۶	RP7	۰.۹۲	
CP5		۰.۸۲	RP9	۰.۴۹	
متوقع/کناره‌گیر		CP10	۰.۶۴	RP10	۰.۸۵
	CP11	۰.۶۵	RP13	۰.۶۵	
	CP31	۰.۵۸	RP14	۰.۷۱	
	CP32	۰.۶۸	کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور	RP2	۰.۹۰
	CP33	۰.۶۳	RP3	۰.۹۲	
	CP34	۰.۷۹	RP5	۰.۸۶	
	CP35	۰.۸۳	RP8	۰.۷۷	
	CP6	۰.۸۵			
	CP7	۰.۸۳			
	CP8	۰.۸۶			
	CP9	۰.۷۰			

در مرحله مدل‌سازی ساختاری، فرضیات پژوهش، ضریب تعیین (R^2)، اندازه اثر (f^2) و مقادیر استون - گیس (Q^2) ارزیابی می‌شوند (جدول ۳ را مشاهده کنید). نتایج مدل ساختاری نشان داد رابطه مثبت معنی‌دار بین اجتناب متقابل ($b=0.145$)، کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور ($p<0.001$, $t=3.75$, $b=0.645$)، راهبرد متوقع/کناره‌گیر ($p<0.001$, $t=6.15$, $b=0.658$)، کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور ($p<0.001$, $t=6.75$, $b=0.645$)، راهبرد متوقع/کناره‌گیر ($p<0.001$, $t=6.15$, $b=0.658$)، با بی‌ثباتی زناشویی وجود داشت و رابطه منفی معنی‌داری بین ارتباط سازنده متقابل ($p<0.001$, $t=4.25$, $b=-0.345$)، کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور ($p<0.001$, $t=5.15$, $b=-0.475$) با بی‌ثباتی زناشویی وجود داشت (شکل ۱ و جدول ۲ را مشاهده کنید).

شکل ۱. مدل ساختاری بی‌ثباتی زناشویی

برای برآورد مقدار واریانس در بی‌ثباتی زناشویی که توسط اجتناب متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور، راهبرد متوقع/کناره‌گیر، ارتباط سازنده متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور R^2 محاسبه شد. مقدار R^2 بیش از ۰.۶۷۶ به‌عنوان یک ضریب تعیین بالا در نظر گرفته می‌شود (هیر و همکاران، ۲۰۱۷). R^2 برای بی‌ثباتی زناشویی ۰.۷۴۷ بود که نشان‌دهنده این بود که اجتناب متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور، راهبرد متوقع/کناره‌گیر، ارتباط سازنده متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور ۷۴.۷٪ تغییرات در بی‌ثباتی زناشویی را توضیح دادند (جدول ۳ را مشاهده کنید).

برای محاسبه اینکه تا چه حد حذف متغیرهای برون‌زا (اجتناب متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور، راهبرد متوقع/کناره‌گیر، ارتباط سازنده متقابل، کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور) می‌تواند بر متغیر درون‌زا (بی‌ثباتی زناشویی) تأثیر بگذارد، از اندازه اثر f^2 استفاده شد. لوراح (۲۰۱۸) f^2 را به صورت کوچک، متوسط و بزرگ دسته‌بندی کرد وقتی مقادیر به ترتیب ۰.۰۲، ۰.۱۵ و ۰.۳۵

هستند. ارزش عددی $f2$ برای متغیر اجتناب متقابل، ارتباط سازند متقابل، متوقع / کناره‌گیر، کمال‌گرایی خودمحور و کمال‌گرایی دگرمحور به ترتیب برابر با ۰.۱۲، ۰.۱۴، ۰.۳۳، ۰.۱۲ و ۰.۱۹ بود (جدول ۳ را مشاهده کنید). بنابراین، نتایج نشان می‌دهد استفاده از متوقع و کناره‌گیر نقش مهم‌تری در تبیین بی‌ثباتی زناشویی دارد و حذف آن از مدل کاهش قابل توجهی را در مقدار ضریب تعیین ($R2$) بی‌ثباتی زناشویی ایجاد می‌کند.

هدف از ارزیابی معیار قدرت پیش‌بینی ($Q2$) (روسو و استول، ۲۰۲۱) بررسی این موضوع است که آیا متغیرهای پنهان برون‌زای مدل نسبت به متغیرهای درون‌زا قدرت پیش‌بینی دارند. در مدل ساختاری، مقدار $Q2$ بیشتر از صفر برای هر متغیر درون‌زا نشان‌دهنده قدرت پیش‌بینی متغیر برون‌زای مربوط به آن است. هنسلر، رینگل و سینکوویچ (۲۰۰۹) سه خط برش ۰.۰۲، ۰.۱۵ و ۰.۳۵ را به ترتیب برای قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی پیشنهاد کردند. مقدار $Q2$ برای متغیرهای درون‌زای برای متغیر بی‌ثباتی زناشویی برابر با ۰.۳۶ بود که متغیرهای پیش‌بین پژوهش پیش‌بینی کننده قوی‌ای برای بی‌ثباتی زناشویی محسوب می‌شوند (جدول ۳ را مشاهده کنید).

جدول ۳. ضرایب بتا، سطح معناداری، اندازه اثر، معیار قدرت پیش‌بینی و واریانس پیش‌بینی

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	اندازه اثر $f2$	معیار قدرت پیش‌بینی $Q2$	$R2$
ارتباط سازنده متقابل		-۰.۳۴۵	۴.۲۵	۰.۰۰۱	۰.۱۴		
ارتباط اجتناب متقابل		-۰.۱۵۴	۳.۷۵	۰.۰۰۱	۰.۱۲		
کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	بی‌ثباتی زناشویی	-۰.۴۷۵	۵.۱۵	۰.۰۰۱	۰.۱۲	۰.۳۶	۰.۷۴۷
کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور		۰.۶۴۵	۶.۷۵	۰.۰۰۱	۰.۱۹		
راهبرد متوقع/کناره‌گیر		۰.۶۵۸	۶.۱۵	۰.۰۰۱	۰.۳۳		

نقش تعدیل‌گری الگوی ارتباطی سازنده متقابل

دامنه نمرات برای این متغیر بین ۶ تا ۵۴ با میانه ۴۶ بود و بر مبنای میانه داده‌ها به دو گروه ارتباط سازنده متقابل پایین (۱۱۱ نفر) و ارتباط سازنده متقابل بالا (۹۲ نفر) تقسیم شدند. دو شاخص $SRMR$ و NFI برای برازش مدل استفاده شد شایان ذکر است که ارزش عددی کمتر از ۰/۰۸ (برای مدل تعدیل‌گر ارزش عددی برابر با ۰/۰۷) برای شاخص برازش $SRMR$ و ارزش عددی بیشتر از ۰/۹ (برای مدل تعدیل‌گر ارزش عددی برابر با ۰/۹۳) نشان‌دهنده برازش قابل قبول است (روسو و استول، ۲۰۲۱). در صورتی که سطح معناداری برای یک گروه ایجاد شود و برای گروه دیگر ایجاد نشود و یا اینکه علامت ضریب بتا برای یک گروه با گروه دیگر متفاوت باشد، می‌توان نتیجه گرفت که متغیر تعدیل‌گر در رابطه مفروض نقش تعدیل‌گری ایفا کرده است. همان‌طور ملاحظه می‌کنید سطح معناداری در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور با بی‌ثباتی زناشویی در گروه پایین ارتباط سازنده متقابل معنادار نیست و همین رابطه در گروه بالا ارتباط سازنده متقابل معنادار است، بنابراین متغیر تعدیل‌گر ارتباط سازنده متقابل نقش تعدیل‌گری ایفا کرده است. همچنین در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور در گروه پایین رابطه معنادار است؛ ولی در گروه بالا رابطه معنادار نیست که بیانگر نقش تعدیل‌گری متغیر ارتباط سازنده متقابل است (جدول ۴ را مشاهده کنید).

نقش تعدیل‌گری الگوی ارتباطی اجتناب متقابل

دامنه نمرات برای این متغیر بین ۵ تا ۴۵ با میانه ۱۳ بود و بر مبنای میانه داده‌ها به دو گروه اجتناب متقابل پایین (۱۰۶ نفر) و اجتناب متقابل بالا (۷۹ نفر) تقسیم شدند. همان‌طور ملاحظه می‌کنید سطح معناداری در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور با بی‌ثباتی زناشویی در گروه پایین اجتناب متقابل معنادار نیست و همین رابطه در گروه بالا اجتناب متقابل معنادار است، بنابراین

متغیر تعدیل‌گر اجتناب متقابل نقش تعدیل‌گری ایفا کرده است. همچنین در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور در گروه پایین رابطه معنادار است و در گروه بالا نیز این رابطه معنادار است که متغیر اجتناب متقابل در این مسیر نقش تعدیل‌گر ایفا نکرده است.

نقش تعدیل‌گری الگوی ارتباطی متوقع / کناره‌گیر

دامنه نمرات برای این متغیر بین ۱۲ تا ۹۰ با میانگین ۴۰ بود و بر مبنای میانه داده‌ها به دو گروه پایین (۱۰۴ نفر) و بالا (۹۹ نفر) تقسیم شدند. در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور در گروه پایین رابطه معنادار نیست ولی در گروه بالا این رابطه معنادار است که متغیر متوقع / کناره‌گیر در این مسیر نقش تعدیل‌گر ایفا کرده است. در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور با بی‌ثباتی زناشویی در گروه پایین رابطه معنادار است ولی همین رابطه در گروه بالا معنادار نبوده است و این نتیجه بیانگر این است که الگوی ارتباطی متوقع / کناره‌گیر نقش تعدیل‌گری ایفا کرده است.

جدول ۴. نقش تعدیل‌گری

تعدیل‌گر	سازه	سازه	بالا ضریب بتا (سطح معناداری)	پایین ضریب بتا (سطح معناداری)
ارتباط سازنده متقابل	کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور	-۰.۰۱۸ (۱.۴۶)	۰.۳۸۱ (۳.۵۶)
			۰.۴۶۷ (۱.۶۶)	۰.۸۹۶ (۲.۸۸)
اجتناب متقابل	کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور	۰.۵۱۲ (۲.۶۵)	۰.۱۱۱ (۱.۴۱)
			۰.۸۴۲ (۳.۶۶)	۰.۷۸۴ (۲.۲۸)
متوقع / کناره‌گیر	کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور	کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور	۰.۱۱۱ (۱.۹۱)	۰.۱۷۴ (۲.۱۱)
			۰.۰۷۲ (۱.۶۶)	۰.۲۸۱ (۲.۰۱)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش تعدیلگر الگوهای ارتباطی در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی بود. همان‌گونه که نتایج حاصل از پژوهش نشان داد بین الگوی ارتباطی سازنده متقابل و بی‌ثباتی زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد که این یافته همسو با پژوهش قاسمی شیخ طبعی و زاده محمدی (۲۰۲۴)، بنکدار مازندرانی و همکاران (۲۰۲۱)، نوروزی و همکاران (۲۰۱۹)، اشرفیان لک و باقری (۲۰۲۰) و لاینر و همکاران (۲۰۱۶) می‌باشد. زوجینی که از الگوی ارتباطی سازنده متقابل استفاده می‌کنند هنگامی که مشکلی پیش می‌آید در مورد آن صحبت می‌کنند و به جست‌وجوی راه‌حل برای آن می‌پردازند، این افراد احساسات و هیجان‌اتشان را در رابطه بیان می‌کنند که این عوامل باعث می‌شود صمیمیت بین آن‌ها افزایش یابد و به دنبال آن ثبات زندگی زناشویی آنها نیز افزایش می‌یابد (مه‌د هسیم، مصطفی و هشیم، ۲۰۱۵).

یکی دیگر از یافته‌های این پژوهش این بود که رابطه مثبت معناداری بین الگوی ارتباطی اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیری با بی‌ثباتی زناشویی وجود دارد که این یافته نیز همسو با پژوهش قاسمی شیخ طبقی و زاده محمدی (۲۰۲۴)، (نوروزی و همکاران، ۲۰۱۹) لاینر و همکاران (۲۰۱۶) طراح (۲۰۱۴) (ساکمار^۱، ۲۰۱۰) می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان این‌گونه عنوان کرد که وقتی زوجین در رابطه زوجی خود از الگوهای ارتباطی مخرب استفاده می‌کنند به جای بحث در مورد مشکلات و جست‌وجوی راه‌حل برای آن‌ها به انتقاد، سرزنش، غر زدن، کناره‌گیری و سکوت می‌پردازند، احساسات و هیجانات مثبت خود را ابراز نمی‌کنند در نتیجه مشکلات آن‌ها حل نشده باقی می‌ماند و نیازهای زوجین نیز در رابطه برطرف نمی‌شود (هنرپروران، قادری و قبادی، ۲۰۱۲) که این عوامل می‌تواند زمینه ساز بروز نارضایتی و از بین رفتن صمیمیت در زندگی زناشویی و به دنبال آن بی‌ثباتی زناشویی شود.

از دیگر یافته‌های این پژوهش این بود که کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور رابطه منفی معناداری با بی‌ثباتی زناشویی دارد؛ ولی کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور رابطه مثبت معناداری با بی‌ثباتی زناشویی دارد که این یافته همسو با پژوهش یووانی و راموندر^۲ (۲۰۲۱)؛ (رایس و همکاران، ۲۰۰۶) است. در تبیین این یافته می‌توان این‌گونه عنوان کرد که زوجینی که کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور دارند هرگاه مشکلی در رابطه زوجی‌شان پیش می‌آید خودشان را مقصر می‌دانند، این افراد مسئولیت همه اتفاقات بد را در رابطه بر عهده می‌گیرند و معتقدند آن‌ها باید برای کامل شدن و بهبود رابطه تلاش کنند، افرادی که در مقیاس کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور نمره بالا کسب می‌کنند از اشتباه‌کردن در رابطه عاشقانه خود می‌ترسند و نگران از دست دادن آن هستند؛ بنابراین همه تلاش خود را می‌کنند تا رابطه موجود خود را حفظ کنند و زندگی زناشویی با ثباتی داشته باشند (دانکلی و همکاران، ۲۰۱۲). در تبیین این یافته که کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور رابطه منفی معناداری با بی‌ثباتی زناشویی دارد نیز می‌توان این‌گونه عنوان کرد که افرادی که کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور دارند انتظارات و توقعات غیر واقعی از شریک زندگی خود دارند و معتقدند شریک زندگی‌شان باید کامل باشد و همه انتظارات آن‌ها را برآورده کند در غیر این صورت لایق دریافت عشق از طرف آن‌ها نمی‌باشد و آن‌ها اعتماد و علاقه خود را نسبت به او از دست می‌دهند. (مکینون و همکاران^۳، ۲۰۱۲) که از بین رفتن اعتماد و علاقه در زندگی زناشویی می‌تواند زمینه ساز بروز بی‌ثباتی در زندگی زناشویی شود.

یافته دیگر این پژوهش این بود که الگوهای ارتباطی نقش تعدیلگر را در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی ایفا می‌کنند به این معنا که الگوهای ارتباطی توانسته‌اند رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند. الگوی ارتباطی سازنده متقابل توانسته است شدت رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی را کاهش دهد؛ ولی الگوهای ارتباطی اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیری شدت رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی را افزایش دادند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان این‌گونه استنباط کرد که زوجین برای داشتن رابطه‌ای سالم نیازمند برقراری ارتباط سازنده هستند که این روش برقراری ارتباط را الگوی ارتباطی زوجین مشخص می‌کند (سیدی و شاه نظری، ۲۰۱۹). در صورتی که زوجین الگوی ارتباطی سازنده را در رابطه خود به کار ببرند در مواقع لزوم با یکدیگر به بحث و گفت و گو می‌پردازند و زمانی که نیازی داشته باشند نیاز خود را بیان می‌کنند که این عامل یعنی توجه زوجین به نیازهای یکدیگر باعث افزایش احساسات مثبت زوجین به یکدیگر و در پی آن افزایش ثبات زندگی زناشویی می‌شود (رابی، وبولدینگ و کارلسون^۴، ۲۰۱۷) در این حالت زوجین تمایلی به طلاق و حتی دوری از یکدیگر هم ندارند و ثبات زندگی زناشویی آن‌ها افزایش می‌یابد. این امر زمانی میسر می‌شود که زوجین معیارهای انعطاف‌پذیری در رابطه داشته باشند و سطح توقعاتشان از شریک زندگی‌شان واقع بینانه باشد و کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور نداشته باشند.

در تبیین این یافته که الگوهای ارتباطی اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیری شدت رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی را افزایش می‌دهند می‌توان این‌گونه عنوان کرد که به نظر ایس کمال‌گراها همواره این عقیده را دارند که همه چیز باید

1. Sakmar
2. Yovani, Ramonder
3. Mackinon, Sherry, Antony, Stewart, Sherry, Hartling
4. Robey, Wubbolding, Carlson

کامل و بدون هیچ عیب و نقصی باشد و برای حل مشکلات انسان نیز راه‌حل‌های کامل و دقیقی وجود دارد و اگر به آن راه‌حل دست نیابند فاجعه رخ می‌دهد (غلامی، ۲۰۱۳) و هنگامی که در روابط زناشویی خود مشکلی می‌بینند و راه‌حلی برای آن پیدا نمی‌کنند به کناره‌گیری و سکوت و اجتناب از بحث و گفت‌وگو می‌پردازند و چنین تصور می‌کنند که در صورت جدایی و سکوت مشکلاتشان حل خواهد شد و اتفاقات مثبتی در انتظارشان است (مکینون و همکاران، ۲۰۱۲). این فرایند در کوتاه‌مدت ممکن است تأثیرگذار باشد؛ ولی در طولانی‌مدت باتوجه‌به اینکه چه کسی از این الگوی ارتباطی استفاده می‌کند می‌تواند عدم رضایت از رابطه را به وجود آورد و فرد را به سمت تمایل به طلاق و بی‌ثباتی زندگی زناشویی سوق دهد (تریوه و همکاران، ۲۰۲۰).

شناسایی عوامل مؤثر بر طلاق و ثبات زندگی زناشویی یکی از عوامل موردتوجه مشاوران و روان‌شناسان خانواده در قرن اخیر بوده است. پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی: نقش تعدیلگر الگوهای ارتباطی انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور و بی‌ثباتی زناشویی رابطه منفی معنی‌دار و کمال‌گرایی عاشقانه دگرمحور و بی‌ثباتی زناشویی رابطه مثبت معنی‌دار داشتند. همچنین الگوی ارتباطی سازنده متقابل با بی‌ثباتی زناشویی رابطه منفی معنی‌دار و الگوهای ارتباطی اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیری با بی‌ثباتی زناشویی رابطه مثبت معنی‌دار داشتند و الگوهای ارتباطی نقش تعدیلگر را در رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی ایفا کردند. به این صورت که الگوی ارتباطی سازنده متقابل باعث کاهش رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی شده است و الگوهای ارتباطی اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیری باعث تشدید رابطه بین کمال‌گرایی عاشقانه و بی‌ثباتی زناشویی می‌شوند.

دردسترس بودن روش نمونه‌گیری، پیشینه پژوهشی اندک در مورد متغیر کمال‌گرایی عاشقانه و محدود بودن پژوهش به شهرستان گتوند، استان خوزستان و مقطعی بودن پژوهش محدودیت‌های پژوهش حاضر هستند؛ لذا به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به بررسی عوامل مرتبط با بی‌ثباتی زناشویی و کمال‌گرایی عاشقانه در فرهنگ‌های دیگر نیز بپردازند و همچنین از روش پژوهش کیفی و مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته برای فهم عمیق‌تر عوامل مرتبط با بی‌ثباتی زناشویی استفاده کنند. به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که با انجام طرح‌های آزمایشی و بررسی متغیرهای مستقل مانند آموزش غنی‌سازی روابط زوجین و مداخلاتی که موجب افزایش ثبات زندگی زناشویی می‌شوند تأثیر این عوامل را بر بی‌ثباتی زندگی زناشویی بررسی کنند. از منظر کاربردی نیز پژوهش حاضر می‌تواند به روان‌شناسان و مشاوران خانواده کمک کند تا با آموزش الگوهای ارتباطی به زوجین و ارائه اطلاعات در مورد کمال‌گرایی عاشقانه به زوجین کمک کنند تا ثبات زندگی زناشویی خود را افزایش دهند و از فروپاشی بنیان‌های خانواده جلوگیری شود.

ملاحظات اخلاقی

تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش رضایت شفاهی خود را برای شرکت در پژوهش اعلام کردند و به آن‌ها نیز اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه باقی می‌ماند و صرفاً در قالب آمار و ارقام از آن‌ها استفاده می‌شود.

سپه‌م نویسنده‌گان

مقاله حاضر از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد نویسنده اول استخراج شده است و نویسنده مسئول استاد راهنمای پایان‌نامه و نویسنده سوم نیز استاد مشاور پایان‌نامه می‌باشند که نظارت بر انجام پژوهش را بر عهده داشتند.

حمایت مالی

پژوهش حاضر تحت حمایت مالی و معنوی جایی نبوده و نویسنده اول هزینه‌های آن را تقبل کرده است.

تعارض منافع

یافته‌های این پژوهش با منافع هیچ سازمان و موسسه‌ای تضاد ندارد.

تشکر و قدردانی

از کلیه زنان و مردان متأهل شهرستان گتوند استان خوزستان که با شرکت در پژوهش در امر جمع‌آوری داده‌ها به من کمک کردند تشکر و قدردانی می‌کنم.

منابع

- آتش پنجه، مریم، و شیرازی، محمود. (۲۰۲۲). بررسی نقش پیش‌بینی‌کننده الگوهای ارتباطی در دل‌زدگی و بی‌ثباتی زناشویی در زنان نابارور. مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، ۲۰(۳)، ۲۴۲-۲۵۰.
- آزاد ارمکی، تقی (۲۰۱۷). تغییرات، چالش‌ها و آینده خانواده ایرانی. تهران: تیسرا.
- اسدزاده، آتوسا، حبیبی، محمدباقر، زارع بهرام آبادی، مهدی، فرهنگ، عبدالحسن. (۲۰۲۲). مدل سازی ویژگی‌های شخصیتی و تعارضات زناشویی با نقش میانجی ناگویی هیجانی. زن و مطالعات خانواده. ۱۴(۵۴)، ۳۲-۷.
- اشرفیان لک، سمیه و باقری، نسرين. (۲۰۲۰). مقایسه الگوهای ارتباطی خانواده و ویژگی‌های شخصیتی در زوجین متقاضی طلاق با افراد عادی. سلامت اجتماعی، ۸(۱)، ۳۸-۲۸.
- بنکدار مازندرانی، نازنین؛ باقری، فریبرز (۲۰۲۰). بررسی رابطه سلامت روان، خودپنداره جنسی و بی‌ثباتی ازدواج با نقش میانجی الگوهای ارتباطی، فصلنامه ایده‌های نوین روان‌شناسی. ۹(۱۳)، ۱-۱۸.
- پولادی ریشه‌ری، علی، خباز ثابت، سرور، (۲۰۱۶). پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس سبک دلبستگی، کمال‌گرایی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زوجین، دستاوردهای روان‌شناسی بالینی، ۲(۲)، ۸۲-۶۷.
- تریوه، بهزاد، کریمی، کیومرث، اکبری، مریم، مرادی، امید، (۲۰۲۰). الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده: نقش میانجیگری صمیمیت زناشویی، فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، شماره ۱۴(۱)، ۱۵۸-۱۳۹.
- جلالی ندا، حیدری حسن، داودی حسین، آل یاسین سید علی. (۲۰۲۰). مقایسه اثربخشی درمان هیجان‌مدار و غنی‌سازی روابط گاتمن بر الگوهای ارتباطی زنان. تحقیقات علوم رفتاری. ۱۷ (۲). ۲۶۵-۲۷۹.
- زرگر، یدالله، مردانی، مریم، و مهرابی‌زاده هنرمند، مهناز. (۲۰۱۲). اثربخشی مداخله شناختی - رفتاری بر کمال‌گرایی و احساس گناه در دانشجویان. روان‌شناسی کاربردی، ۶(۴)، ۷۱-۸۵.
- سیدی، سیده زهرا، شاه نظری، مهدی. (۲۰۱۹). پیش‌بینی رضایت جنسی زنان متأهل بر اساس سازگاری زناشویی، الگوهای ارتباطی و تنظیم هیجانی رویش روان‌شناسی. ۸ (۹)، ۱۷۹-۱۸۸.
- شمسی، ولی اله، همتی، محمد، و عنایت، حلیمه. (۲۰۲۲). مرور نظام‌مند مطالعات تعارض کار - خانواده در ایران. جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی، ۹(۱۹)، ۵۹-۸۴.
- طراح، فاطمه (۲۰۱۴). پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر مبنای عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی زوجین دانشجوی متأهل دانشگاه شهید باهنر کرمان. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان.

- غلامی، امید، (۲۰۱۳)، رابطه علی کمال‌گرایی و هدف‌های پیشرفت با اضطراب امتحان با میانجی‌گری باورهای خودکارآمدی در دانش‌آموزان پسر سال سوم دبیرستانی شهر اهواز، پایان‌نامه کارشناسی/ارشد، گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- قاسمی شیخ طبعی، علی و زاده محمدی، علی. (۲۰۲۴). پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس صفات تاریک شخصیت و الگوهای ارتباطی زوجین در افراد متأهل. *خانواده‌پژوهی*. ۲۰(۱). ۶۳-۸۲.
- قطب، نفیسه، خالقی پور، شهناز. (۲۰۲۰). رابطه کمال‌گرایی، هوش عاطفی و تفکر مثبت با ارزش‌های اخلاقی در دانشجویان. *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*. ۱۵. ۱۴۵-۱۴۱.
- نظری، راضیه، محمد میگونی کربلایی، احمد، (۲۰۱۸). الگوی ساختاری کمال‌گرایی، بهزیستی روان‌شناختی و سازگاری زناشویی، *فصلنامه علمی - پژوهشی روان‌شناسی کاربردی*، شماره ۳(۴۳)، ۴۳۲-۴۱۱.
- نوروزی، سوده، رضاخانی، سیمین‌دخت، و کیلی، پریش (۲۰۱۹)، رابطه علی بین چشم‌انداز زمان و بی‌ثباتی ازدواج بر اساس نقش میانجی الگوهای ارتباطی در زنان و مردان متأهل، *فصلنامه علمی روان‌شناسی کاربردی*، شماره ۳(۵۱)، ۴۵۱-۴۳۳.
- هویت، دنیس و کرامر، دانکن. (۲۰۱۷). مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و مشاوره. ترجمه شریفی، حسن پاشا؛ نجفی زند، جعفر؛ میرهاشمی، مالک؛ معنوی‌پور، داود و شریفی، نسترن. تهران: نشر سخن.
- Abdollahi, A., & Allen, K. A. (2022). Psychometric Assessment of the Persian Translated Version of the Romantic Perfectionism Scale Among Couples. In *Psychological Reports*, 125(6), 3224–3237. <https://doi.org/10.1177/003329412111036026>
- Baldridge, S. (2011). Family Stability and Childhood Behavioral Outcomes: A Critical Review of the Literature. *Journal of Family Strengths*, 11(1), 8. <https://doi.org/10.58464/2168-670X.1004>
- Batool, A. ., Bajwa, R. S. ., Farooq, S. ., & Ayub , M. . (2023). The Impact of Marital Instability and Psychological Distress on Quality of Life among Married Women, Pakistan. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*, 11(2), 2379–2386. <https://doi.org/10.52131/pjhss.2023.1102.0536>
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. Cambridge, MA: Academic Press <https://doi.org/10.4324/9780203771587>
- Chi, P., Epstein, N. B., Fang, X., Lam, D. O., & Li, X. (2013). Similarity of relationship standards, couple communication patterns, and marital satisfaction among Chinese couples. *Journal of Family Psychology*, 27(5), 806_816 <https://doi.org/10.1037/a0034113>
- Donato, S., Parise, M., Pagani, A. F., Bertoni, A., & Iafrate, R. (2014). Demand/withdraw, couple satisfaction and relationship duration. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 200–206 <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.410>
- Dunkley, D.M., Berg, J.L., & Zuroff, D.C. (2012). The role of perfectionism in daily self-esteem, attachment and negative affect. *Journal of Personality*, 80(3), 633_663. Doi:10.1111/j.1467_6494.2011.00741.x
- Geisser, S. (1974). A predictive approach to the random effect model. *Biometrika*, 61(1), 101–107.
- Hair Jr, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2017). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)* (2th Editio). Sage publications.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. In *New challenges to international marketing* (pp. 277–319). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S1474-7979\(2009\)0000020014](https://doi.org/10.1108/S1474-7979(2009)0000020014)
- Honar Parvaran, N., Qadiri, Z., & Qobadi, K. (2011). Comparison of communication patterns and marital conflicts in married women working in state banks and housewives in Shiraz. *Sociology of - Women*, 2(3), 103-122 [in Persian].
- Hogendoorn, B., Leopold, T., & Bol, T. (2020). Divorce and diverging poverty rates: a Risk-and- Vulnerability approach. *Journal of marriage and family*, 82(3), 1089-1109. <https://doi.org/10.1111/jomf.12629>
- Lavners, J. A., Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2016). Does couple's communication predict Marital satisfaction?, or Does Marital satisfaction predict communication?, *Journal of marriage and family*, 78(3), 680-694. <https://doi.org/10.1111/jomf.12301>

- Li, P. F., & Johnson, L. N. (2018). Couples' depression and relationship satisfaction: Examining the moderating effects of demand/withdraw communication patterns. *Journal of Family Therapy*, 40, S63–S85. - <https://doi.org/10.1111/1467-6427.12124>
- Lin, S., & Muenks, K. (2022). Perfectionism profiles among college students: A person-centered approach to motivation, behavior, and emotion. *Contemporary Educational Psychology*, 71, 102-110. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2022.102110>
- Mackinnon, S. P., Sherry, S. B., Antony, M. M., Stewart, S. H., Sherry, D. L., & Hartling, N. (2012). Caught in a bad romance: Perfectionism, conflict, and depression in romantic relationships. *Journal of Family Psychology*, 26(2), 215–225. <https://doi.org/10.1037/a0027402>
- Matte, M., & Lafontaine, M. F. (2012). Assessment of romantic perfectionism psychometric of the romantic relationship perfectionism scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 45(2), 113_132, doi: 10.1177/0748175611429303
- Medvedev, O. N., Pratscher, S. D., & Bettencourt, A. (2020). Psychometric evaluation of the interpersonal mindfulness scale using Rasch analysis. *Mindfulness*, 11(8), 2007–2015. <https://doi.org/10.1007/s12671-020-01415-5>
- Mohd Hasim, M. J., Mustafa, H., & Hashim, N. H. (2015). Exploring new patterns of interaction during conflict among married individuals in Malaysia. *Communication and Culture (ICMCC 2015)*, 30 Nov. <http://www.icmcc2015.usm.my/>
- Lafontaine, M. F., Azzi, S., Bell-Lee, B., Dixon-Luinenburg, T., Guérin-Marion, C., & Bureau, J. F. (2021). Romantic perfectionism and perceived conflict mediate the link between insecure romantic attachment and intimate partner violence in undergraduate students. *Journal of family violence*, 36, 195-208. <https://doi.org/10.1007/s10896-020-00130-y>
- Ogunrinde, M. E. (2020). Social Factors as Correlates of Marital Instability Among Married Women in Southwest, Nigeria. *International Journal of Academic Research*, 2(4), 96-107. DOI: 10.5281/zenodo.3788115
- Rice, K. G., Vergara, D. T., & Aldea, M. A. (2006). Cognitive-affective mediators of perfectionism and college student adjustment. *Journal of Personality and Individual Differences*, 40(3), 463–473. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.05.011>
- Robey, P. A., Wubbolding, N. R. E., & Carlson, J. (2017). *Contemporary issues in couples counseling: A choice theory and reality therapy approach*. New York: Rutledge
- Russo, D., & Stol, K.-J. (2021). PLS-SEM for software engineering research: An introduction and survey. *ACM Computing Surveys (CSUR)*, 54(4), 1–38.
- Papp, L. M., Kouros, C. D., & Cummings, E. M. (2009). Demand-withdraw patterns in marital conflict in the home. *Personal Relationships*, 16(2), 285-300. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2009.01223.x>
- Sakmar, E. (2010). *The Predictive Role Of Communication On Relationship Satisfaction in Married Individuals With And Without Children And In Cohabiting Individuals: The Moderating Role Of Sexual Satisfaction*. Thesis for MS. 102-120. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12612302/index.pdf> <https://hdl.handle.net/11511/19917>
- Tasew, A. S., & Getahun, K. K. (2021). Marital conflict among couples: The case of Durbete town, Amhara Region, Ethiopia. *Cogent Psychology*, 8(1), 1903127. <https://doi.org/10.1080/23311908.2021.1903127>.
- Wagner, M. (2020). On increasing divorce risks. *Divorce in Europe: New insights in trends, causes and consequences of relation break-ups*, 37-61.
- Wang, Y., Chen, J., Zhang, X., Lin, X., Sun, Y., Wang, N., ... & Luo, F. (2022). The relationship between perfectionism and social anxiety: A moderated mediation model. *International journal of environmental research and public health*, 19(19), 12934. <https://doi.org/10.3390/ijerph191912934>
- Yovani, M. C., & Rumondor, P. C. B. (2021). Perfectionistic Concerns, Other-Oriented Perfectionism, and Marital Women in Jakarta. *Jurnal Ecopsy*, 1-11. <http://doi.org/10.20527/ecopsy.2021.07.011>